

Olvassák-e a tájékoztatási szakemberek saját szakmájuk irodalmát?

1972-ben, Manchesterben a tájékoztatási szakemberek 5. kongresszusán kiosztott és a helyszínen 50 résztvevő által kitöltött kérdőív segítségével reprezentatív felmérést végeztek a tájékoztatási szakemberek olvasási szokásairól a szakirodalom körében. A kérdések a megkérdezettek munkahelyére, konkrét folyóiratcímekre, egyéb kiadványokra, szekunder jellegű forrásokra vonatkoztak.

A válaszadó tájékoztatási szakemberek munkahelyi megoszlása az angol tájékoztatásügy szerkezeti jellegzetességét mutatja:

50% magántulajdonban lévő ipari intézményben;

10% állami iparban;

12% egyetemeken és főiskolákon;

28% egyéb szektorban /tudományos társaságok, kormányzati szervezetek; nemzetközi szervezetek/

dolgozik.

A megjelölt 13 folyóiratcimből 50 válaszoló legalább egyet, 44 kettőt, 37 hármat, 28 négyet, 17 ötöt és 9 hat folyóiratot olvas rendszeresen. A felsorolt folyóiratok a következők voltak:

The Information Scientist;

ASLIB Proceedings;

Journal of Documentation;

Information Storage and Retrieval;

Journal of the American Society for Information Science;

Journal of Chemical Documentation;

Special Libraries;

Library Association Record;

Program;

UNESCO Bulletin for Libraries;

NLL Review;

College and Research Libraries;

Micrographics.

A szakma másodlagos forrásai közül az alábbi 5 cím igénybevétele a következő:

Referálólap	Rendszeresen olvasott	Alkalomszerűen olvasott	Összesen
Library and Information Science Abstracts	9	9	18
Information Science Abstracts	6	8	14
Referativnui Zsurnal Informatics	-	4	4
Bulletin Signaletique 101	1	2	3
Computer and Control Abstracts	8	4	12

Az egyéb források közül 26 válaszadó részben vagy teljesen olvasta az Annual Review of Information Science and Technology kötetét. A felmérésből az is megállapítható, hogy kutatással és fejlesztéssel foglalkozó tájékoztatási szakemberek nagyobb mértékben használják a szekunder kiadványokat, mint a többiek.

Az egyéb kiadványok közül 47 szakember legalább 1 tájékoztatással vagy könyvtárüggyel foglalkozó szakkönyvet olvasott az elmúlt évben. 34 olvasott más intézményből származó, 25 pedig belső jelentést. 23 tanulmányozott olyan kongresszusi kiadványt, mely nem került közlésre a szakfolyóiratokban. Ez a felmérés is azt mutatja - egyéb hivatkozásokkal együtt - hogy a könyvek, jelentések, kongresszusi kiadványok fontos kommunikációs csatornák a tájékoztatási szakemberek részére.

Dáczér Eva

A véletlenszerű tájékozódás jelentősége

A véletlenszerű tájékozódást meg kell különböztetni a serendipity* szélesebb fogalmától, vagyis attól az esettől, amikor egy problémára választ keresve a kutató egy másik, nemcsak váratlan, hanem meglepő adatra is bukkan, mely megváltoztathatja kutatásának irányát.

* A kifejezés részletes ismertetését ld. TMT 19.k. 11-12.sz. 1972. p.863-867.